מתיקות

נשמת התורה

שנה ג'

מאמר חסידות בדרך תורת מרן רבינו הקדוש בעל הסולם זי"ע

שביעי של פסח ה'תשע"ט

בענין הד' בנים ובפרט מענין תיקון הבן הרשע

הד' בנים כנגד הספירות

הנה תכף נסב על שולחן מלכים ביציאה לחרות עולם. כמו"ש בספה"ק שעיקר יציאה לחרות הוא ממדות רעות ופגמים, ובכל שנה הרבה נשמות יוצאות לחרות, וזה מתבטא אחמ"כ כשאדם נעשה הולך בדרכי ה' ומסיר המעקשים מכנגדו. הנה התורה הקדושה שמה דגש בענין יציאת מצרים על שאלות הבנים. כמ"ש 'והיה כי ישאלך בנך מחר וגו'', ובעל ההגדה כתב 'כנגד ארבעה בנים דברה תורה, אחד חכם ואחד רשע ואחד תם, והד' בנים הם כנגד הי' ספירות שבן חכם כנגד ספי' החכמה ובו רשע כנגד בינה כדיבואר בהמשך, ובן תם כנגד תפארת הכולל ו' ספי' חגתנה"י, ושאינו יודע לשאול כנגד מלכות. וזה מבואר באריז"ל, בכוונות של פסח (אלא ששם מסדר זאת מצד חשבון הה' גבורות. כי יש י' ספירות מצד החסדים ויש מצד הגבורות ואכמלה"ב) ואפש"ל שבחינת ספי' הכתר הוא זה ששואלים אותו והוא עונה התשובות.

קושיות הם עניין החסרונות והתשובה הוא בחי' האור הממלא החסרון

כי עומק ענין השאלה הוא הרגשת החסרון. כי שאלה באה מתוך חסרון, וחסרון הוא מרמז על הרצון לקבל, והרצון לקבל הולך ומתפתח על סדר ד' המדריגות, חכמה בינה ת"ת ומלכות, וזה נודע בספרי רבינו בשם ד' הבחינות, משא"כ בחי' כתר העומד על גביהם, נקרא שורש, הוא משפיע השפע, והכתר נקרא בחי' 'רצונו להטיב לנבראיו'. ותפקידנו למלא כל השאלות וקושיות שלנו, שהם רמוזים בד' בנים השואלים, עם אור הכתר והחירות. וע"כ בליל הסדר שמאיר אור גדול ונורא, שמבטל כל מיני קושיות, אזי הזמן לשאול שאלות ולקבל את התשובה שהיא 'עבדים היינו לפרעה במצרים, ויוציאנו ה' אלוקינו משם' שז"ס אור הכתר, כמו שעשרת הדברות מכוונות כנגד העשר ספירות, והדיברא הא', שהיא כנגד הכתר, השי"ת אומר 'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים', הרי שהיציאה ממצרים מקושרת עם אור הכתר המבטל כל הקושיות.

בספירת בינה נמצא שורש הרשעות ושורש הצדקות

ובדרך רמז נאמר בענין הד' בנים דהנה עיקר הצריך תיקון מהד' בנים הוא בן הרשע, שמכוון כנגד בינה. והוא כי בינה הוא שורש ה'יש', שורש של השימוש עם הרצון לקבל כמבואר בחלק א' של התע"ס , שבזה מובן מה שמוצאים לגבי ספירת הבינה, שמצד אחד כתוב שכל השפע מושפע ממנה, ומצד שני כתוב 'שממנה דינין מתערין'. היינו ששם יש כח של רצון לקבל, והשאלה איך משתמשים עם זה. וכמו ששמעתי בשם הגה"צ מהר"מ שיינברגר שליט"א משל בזה, כמו ילד בר מצווה שהתחיל ללמוד בלילות מאוחר, ומסרב להקשיב לקול אביו לילך לישון מוקדם מרוב דביקותו בתורה. והנה מצד אחד האב מאד שמח שבנו לומד, מ"מ האב גם מאד מפחד כי אם ח"ו ירד מהדרך, הנה ישתמש עם כח העצמאות שגילה לדברים לא טובים. וזה ענין הבן רשע, שמשתמש בכח קדוש בצורה לא נכונה. וע"כ בינה נק' גם עולם התשובה, כי הן רשע שמכוון כנגדה יכול לעשות תשובה ולזכות לבינה דקדושה.

בן רשע מצד התיקון הוא כנגד יצחק ומצד הרשעות הוא כנגד חם

והנה אם מחלקים הבנים עפ"י האבות הקדושים, בן חכם כנגד אברהם, בן רשע כנגד יצחק, שהוא גבורות, ובן תם כנגד יעקב איש תם יושב אהלים, ובן רביעי כנגד דוד. וכמו שאמרנו שהעיקר הוא לתקן את בן רשע, שבשביל זה ירדו עם ישראל למצרים. וע"כ חשבון הגלות מצרים התחיל מלידת יצחק, כי יצחק מתקן את הבן רשע, וכן ד' פעמים ב"ן גמטריא יצחק. וזה רמוז ג"כ בשאלת הבן רשע "מה העבודה הזאת לכם". ועבודה הוא רמז לתפילה, כמ"ש חז"ל 'איזהו עבודה שבלב'. וע"כ יצחק היה מתפלל גדול, כמ"ש 'ויצא יצחק לשוח בשדה'. וכן גאולת ישראל ממצרים התחיל בזה שעסקו ישראל בתפילה, כמ"ש 'ויאנחו בני ישראל'. וכן צעקו לה' כי בזה שעסקו בתפילה ממילא נתקן הפגם של בן רשע. וכן נראה שהד' בנים מכוונים כנגד שם חם ויפת, ושאינו יודע לשאול מכוון כנגד בן רביעי של נח, שהיה צריך להוליד וחם סרסו, כמובא ברש"י.

תיקון הבן רשע מתבטא בתיקון של בן הד' שהוא כנגד מלכות שהוא כח התפילה

והנה חם רומז לבן רשע, ששואל 'מה העבודה הזאת לכם' וע"כ נתקלל בעבדות 'עבד עבדים יהיה לאחיו'. וכן מצרים נק' אדמת בני חם, וכן מצרים היה בן השני של חם, כי היו לו ד' בנים, כוש מצרים פוט וכנען. וכנען רומז למלכות, ע"כ ארץ ישראל נק' כנען. ומצרים רומז לבינה, שמצד הנקודות מכוונת כנגד ניגוד צירי שמרומז ב 'מצרים'. ועבד הוא פגום בתפילה, כי כל צרכיו מצויים לו מצד אדונו. וע"כ ארץ במצרים לא יורד שם גשם, כי אי אפשר להתפלל שם. וכמו שמשה רבינו אמר 'כצאתי את העיר אפרוש את כפי אל ה'', כי אי אפשר להתפלל במצרים. וחם סירס את אביו וע"כ לא ילד את הבן הד', שכנגד מלכות, הנקרא אינו יודע לשאול, היינו שאינו יודע להתפלל. וזה בגלל הבן רשע שגרם זאת. וע"י שמתקנים הבן רשע ממילא נתקן "העבודה", שזה התפילה. וזה רמוז בשם ח"ם, שהוא אותיות מ"ח. כי תפילה הוא בלב 'איזוהי עבודה שבלב" וח"ם הוא מ"ח בלי ל"ב, שמקלקל כח התפילה. וע"י אור של ליל הסדר מתקנים את הפגם של חם, שהוא עבדות, ויוצאים מעבדות לחרות. ועי"ז נתקן גם בן הרביעי, שכנגד המלכות, שעליו נאמר 'את פתח לו'. שמרמז על גילוי אור החכמה במלכות. כי מבחי' הנקודות חכמה כנגד ניקוד פתח. וע"כ חם הוא אותיות חכ"ם בלי כ', שרומז על כתר, שכנ"ל הוא אור החרות. וע"י התיקונים של הסדר נעשה מח"ם חכ"ם שרומז על אור החיה שמתגלה בליל הסדר ואור החיה הוא אור החכמה, 'ישמע חכם ויוסיף לקח'. כי מפאת קוצר הזמן קיצרנו.

יש לי מושג

בירור הנשמות

וכבר נתבאר אצלינו כי משה הוא מבחינת הדעת וכן כל הדור ההוא הם מבחינת הדעת, אלא שהם יצאו אל הקליפות לסבת היותם טיפות קרי בק"ל שנים קודם שנולד שת, אבל משה היה מבחינת שת עצמו כנודע, ולכן עליו אתמר. "ותרא אותו כי טוב הוא" ואינו כשאר טיפות רעות של אדם הראשון בק"ל שנה, כי אחר כלם נולד שת בדמותו כצלמו אבל האחרים היו בדמות שדין ורוחין ולילין ולכן אמר משה עליהם "ואל אראה ברעתי"...

(שער הכוונות דרושי פסח)

לע"נ ר' בנימין בן ר' שלמה נלב"ע י"ב מרחשון ה'תשע"ז תנצב"ה. לע"נ איתי בן חיים הי"ד. **לקבלת העלון שלחו בקשה למייל** d052769144@gmail.com